

ПШЕНИЧНА ОЛЬГА

студентка 4 курсу факультету фізичного виховання

Запорізький національний університет,

м. Запоріжжя, Україна

ШЕВЧЕНКО ЮЛІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

науковий керівник, к.е.н., викладач кафедри

«Міжнародної економіки та економічної теорії»

Запорізький національний університет,

м. Запоріжжя, Україна

ЗНАЧЕННЯ ТУРИЗМУ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Туризм – це досить специфічна галузь, яка останнім часом динамічно розвивається, вважається пріоритетною для високорозвинених країн світ, а також посідає високі позиції у світовій економіці за такими ознаками як:працевлаштування, обсягу експорту послуг, швидкості обігу капіталу.

Аналізуючи роль туризму в національній економіці, можна відмітити дуже скромний розвиток туристичної галузі в Україні порівняно з іншими країнами світу. На сьогодні українські громадяни є своєрідними інвесторами зарубіжних країн, що є одним з найболючіших питань всієї туристичної галузі.

Туризм завжди був у взаємозв'язку з проявами економічної і політичної нестабільності. Тому події на Майдані викликали падіння інтересу туристів до України. Особливо неприємно це після значного зростання потоку іноземних туристів в нашу країну завдяки футбольному чемпіонату Євро-2012.3 роками в Україні вдалося практично знову сформувати позитивний імідж привабливого туристичного напрямку. За підсумками 2012-2013 року Україна вперше потрапила в міжнародні туристичні рейтинги і путівники. На сьогодні туризму в Україні (якщо не враховувати бізнес-тури і велику кількість поїздок журналістів в гарячі

точки) практично немає, а відтік туристів і економічне становище нашої країни вплинуло навіть на бюджетний сегмент готельного бізнесу (з початку 2014 по всій Україні закрилося 25% хостелів)[1]. Згідно з даними Всесвітньої ради з туризму і подорожей (WTTC), якщо в 2013 році кількість туристів в Україні склала 24,6 млн валютних надходжень від них – 58,5 млрд дол., то в 2014 році – 13,2 млн туристів і 2,73 млрд дол. У 2010 році почався утворюватись негативний тренд щодо переорієнтації внутрішніх туристичних потоків на виїзні, а вже у 2011 році це проявилось повною мірою. Число українців, що подорожували за кордон за останні три роки є рекордним для України, але результатом стало те, що за даними НБУ у 2013 р. вперше після 2000 р. Україна мала негативний торгово-економічний баланс за статтею «Подорожі». І це відбулося саме через значне зростання обсягів виїзного туризму [2].

Можна стверджувати, що наразі найбільшою популярністю серед українців, які хочуть відпочити біля моря, користуються курортні зони Одеської, Херсонської, Миколаївської області. Що стосується не морського відпочинку, то це в основному західні області України – Закарпаття, Прикарпаття, Карпати, Львів. Слід підкреслити, що Львів став туристичною столицею України за кількістю туристів, а за кількістю пропозицій йому можна віддати пальму першості. Незважаючи на економічну кризу, українці все ж не відмовляються від відпочинку, але тепер можуть дозволити собі відпочивати лише в рідній країні. Через триразову девальвацію гривні, очікується, що замість 2 мільйонів українців за кордоном відпочиватимуть в цьому році близько 800 000 туристів, що сприяло розвитку внутрішнього туризму. За перші шість місяців поточного року внутрішній туризм в нашій країні збільшився на 30% [3].

Отже, виходячи з наведених аргументів, в туристичній галузі можна визнати пріоритетність внутрішнього туризму на сьогоднішній день. По-перше, це пов'язано з тим, що платоспроможність українців знизилась через девальвацію гривні і вони надають перевагу вітчизняним курортам. По-друге,

кількість іноземних туристів буде відносно невеликою допоки існує в країні нестабільна економічна та політична ситуація.

Удосконалюючи внутрішній туризм України, необхідно розвивати новітні напрямки відпочинку, бо інтерес до традиційних видів туризму зменшується. Дані тенденції потребують більш глибокого вивчення, особливо так звані альтернативні види туризму, серед яких можна виділити зелений туризм. Цей вид туризму необхідно розглядати як спосіб розвитку українського села, що надасть можливість поповнити та збільшити бюджет місцевої території, а також вирішити ряд сільських проблем, наприклад, безробіття. Крім того, перетворення того чи іншого села на центр зеленого туризму змусить владу розвивати в ньому транспорту інфраструктуру та культурні центри.

Для того, щоб зелений сільський туризм реалізував свій рекреаційний потенціал необхідно розробити відповідну законодавчу базу, створити інфраструктуру та ввести маркетингову стратегію щодо розвитку туризму на селі.

Також треба звернути увагу на український потенціал у винному і гастрономічному туризмі. Це новий для нашої країни напрям, розвиток якого сприятиме притоку додаткових коштів і популяризації нашої країни та її культури у світі. Окрім того, такі тури користуються популярністю, бо не прив'язані до пори року, що дозволяє окремим регіонам привертати увагу туристів в період між сезонами. Ідеї винного туризму швидко набирають оберти в Україні, у всіх виноробних регіонах країни –Закарпатті, Одеській і Херсонській областях. Наприклад, фестиваль «Червоне вино» у Мукачеві щороку збирає все більше зацікавлених туристів, а кількість учасників досягла більше 150 тис. осіб [4].

Вітчизняні винороби розуміють наростаючу популярність винного туризму, тому своїми силами намагаються створити необхідну інфраструктуру, формують спеціалізовані винні маршрути, відкривають дегустаційні зали та екскурсійні маршрути з відвідуванням виноробних

виробництв. Слід підкреслити позитивний чинник у галузі винного туризму – співпраця з іншими атракціями, тобто за рахунок взаємодії з іншими сферами формується комплексний туристичний продукт (розробка рекламної та маркетингової стратегії спільного туристичного продукту, співпраця з турфірмами, проведення різних масових заходів – виставок-ярмарків, днів відкритих дверей, спрямованих на залучення туристів в регіон). Усі ці фактори позитивно впливають на економіку регіону.

Висновки. Зрозуміло, що без інвестицій і масштабних організаційних дій у сфері туризму неможливо його розвиток і підвищення ролі в економіці країни. Тому збільшення інвестицій у розвиток туристичної інфраструктури та підвищення якості обслуговування туристів до рівня світових стандартів забезпечать розвиток туризму та підвищення його частки у створенні валового внутрішнього продукту України.

Також треба зазначити, що без державного сприяння вивести галузь туризму на європейський рівень буде практично неможливо. А для цього, перш за все, необхідно стабілізувати політичну ситуацію та врегулювати економічне становище країни, бо саме несприятливість економічного клімату стала причиною того факту, що з майже 3000 українських туристичних підприємств, які мають дійсні ліцензії на надання туристичних послуг, фактично на ринку працюють лише близько третини.

Ці та інші заходи безсумнівно позитивно позначаться на економічних результатах розвитку України.

Список використаних джерел

1. Сороколетова О. Залишитися на вулиці: В Україні закрилося 25% хостелів [Електронний ресурс] / Ольга Сороколетова // Інтернет-видання FINANCE.UA.– 16.12.2014. – Режим доступу: <http://news.finance.ua/ua/news/-/340668/zalyshytysya-na-vulytsi-v-ukrayini-zakrylosya-25-hosteliv>

2. Бондарь Ю. Український туризм хочуть віддати громадській організації – з повноваженнями, але без грошей[Електронний ресурс] / Юлія

Бондарь // Интернет-видання FINANCE.UA. – 08.07.2015. – Режим доступу:
<http://news.finance.ua/ua/news/-/354087/ukrayinskyj-turyzm-hochut-viddaty-gromadskij-organizatsiyi-z-povnovazhennyamy-ale-bez-groshej>

3. Суровягин Г. Туризм и Украина. Несостоявшийся расцвет [Электронный ресурс] / Глеб Суровягин // РИА Новости Украина. – 19.07.2015. – Режим доступу:
<http://rian.com.ua/analytics/20150719/370807036.html>

4. Занько Т. З келихом у напличнику, або нові види туризму в Україні [Електронний ресурс] / Тетяна Занько // Агробізнес сьогодні. – 2013. – №23(270) грудень. – Режим доступу: <http://www.agro-business.com.ua/zhyttieve-seredovysche/1959-z-kelykhom-u-naplichnyku-abo-novi-vydy-turyzmu-v-ukraini.html>